

تاریخ

کاندیداهای حزب توده در انتخابات مجلس خبرگان قانون اساسی

تظاهرات اعضاء و هواداران حزب توده علیه انگلستان و آمریکا در مقابل سفارت انگلستان در تهران، ۱۰ تیرماه ۱۳۳۰ خ

داد، به نحوی که می‌توان فرهنگ لائیک و غربگرایی را که در دهه ۱۳۴۰ در ایران شکل گرفت، برآیند کنش متقابل سه خرده فرهنگ انگلوفیلی، مارکسیستی و امریکایی، در سیمای سخنگویان ایرانی آن ارزیابی کنیم. این تأثیر بویژه از طریق روشنفکرانی که در دهه ۱۳۲۰ در مکتب فکری و مطبوعاتی حزب توده پرورش یافتند و در دهه ۱۳۴۰، طبق یک برنامه سنجیده از سوی نواستعمار غرب و رژیم پهلوی، در ساختار نظام گذشته جذب شدند و در نهادهای فرهنگی کشور به کار گرفته شدند، اعمال شد.

احسان طبری از تئوری پردازان حزب توده ایران در یک گفت و گوی مطبوعاتی در زندان

بدین سان، نام «حزب توده ایران» برای حزب فوق انتخاب شد. جلسه پس از ۱۳ ساعت بحث و انتخاب ۱۵ نفر از اعضای کمیته مرکزی موقت و کمیسیون تقطیب، که مسئولیت تشکیلات تهران نیز به آنها محول شده بود، به کار خود پایان داد و رئیس «اولین مرامنامه» حزب را تصویب کرد. این مرامنامه بعدها در نخستین کنفرانس ایالتی تهران (۱۷ مهر ۱۳۲۱) مرسوم و مدون تر شد. اسامی اعضای موقت کمیته مرکزی، که مسئولیت «کمیته ایالتی تهران» را نیز به عهده داشتند، به شرح زیر است:

۱. سلیمان محسن اسکندری (رئیس حزب)
۲. عباس اسکندری
۳. ایرج اسکندری
۴. دکتر رضا رادمش
۵. دکتر مرتضی یزدی
۶. دکتر محمد بهرامی
۷. نورالدین الموتی
۸. عبدالصمد کامبخش
۹. رضا روستا
۱۰. آرادشس
۱۱. عبدالحسین نوشین
۱۲. محمود بقراتی
۱۳. علی امیرخیزی
۱۴. محمد علی شریفی
۱۵. ابوالقاسم اسدی.

حزبی محکوم به شکست

حزب توده که به عنوان وارث سوسیال دموکراسی عهد مشروطه و سپس «حزب کمونیست ایران» در مهرماه ۱۳۲۰ پایه گذاری شد، در سال های پس از جنگ جهانی دوم، که اتحاد شوروی در صحنه بین المللی حضور خود را به عنوان یک «ابر قدرت» اعلام داشت، توانست بسرعت به عنوان یک حزب منسجم در صحنه سیاست و فرهنگ ایران حضور یابد و در کشمکش با جریان های وابسته به بریتانیا و آمریکا،

تأسیس حزب با چراغ خاموش به نام توده هم پیمان بادشمن

در ۱۵ مهر ۱۳۲۰، جلسه هیأت مؤسسان حزب توده با شرکت بیش از ۸۰ نفر در منزل سلیمان محسن اسکندری تشکیل شد. از این تعداد حدود ۳۷ نفر از کمونیست های زندانی بودند. عناصر هوادار انگلیس نیز، در چهارچوب سیاست «جبهه واحد ضد فاشیستی» در این جلسه شرکت داده شدند. حیدر علی اوف نیز، که ایرانی الاصل بود در جلسه شرکت داشت، ولی اکثر شرکت کنندگان او را نمی شناختند و چند نفری که می شناختند، او را معرفی نکردند.

در جلسه، از سوی برخی از کمونیست های قدیمی، که از تصمیمات کمیترین اطلاع نداشتند پوشش غیر کمونیستی حزب مورد اعتراض قرار گرفت. آنان خواستار احیای نام «حزب کمونیست ایران» بودند. علی اوف به عنوان یک کمونیست ایرانی، که از جمهوری آذربایجان آمده، به سخنرانی پرداخت و چنین استدلال کرد: «... با توجه به شرایط و احوال ایران، حزبی باید تأسیس شود که معتدل و میانه رو باشد تا بتواند همه طبقات را در خود جمع آوری کند، بدین لحاظ نام حزب کمونیست در شرایط فعلی برای ایران مناسب نیست...»

حزب توده که به عنوان وارث سوسیال دموکراسی عهد مشروطه و سپس «حزب کمونیست ایران» در مهرماه ۱۳۲۰ پایه گذاری شد، در سال های پس از جنگ جهانی دوم، که اتحاد شوروی در صحنه بین المللی حضور خود را به عنوان یک «ابر قدرت» اعلام داشت

احسان طبری و فرخ نگهدار در جلسه مناظره تلویزیونی با آیت الله محمدتقی مصباح یزدی